

Potrebna je jasna beseda

Po presledku osmih mesecev se je v torek, 2. t.m., sestala na plenarni seji v Rimu posebna vladna komisija, ki ima nalogo, da prouči vprašanja slovenske narodne manjšine v Furlaniji - Julijski krajini. Komisija bi morala na tej seji pravzaprav vzeti na znanje zaključke, ki jih je v zvezi z vprašanji slovenske manjšine naredila paritetna delovna skupina, v kateri je bilo pet predstavnikov vlade in pet slovenskih zastopnikov in ki ji je predsedoval prefekt Fernando Rizzo. Ta delovna skupina je bila imenovana po dogovoru med slovensko enotno delegacijo in predsednikom prejšnje vlade Cossigo. Slovenski predstavniki v vladni komisiji so namreč lani ugotovili, da obstajajo v okviru te komisije tolikšna in taka nesoglasja, da je bil v nevarnosti celo njen obstoj. Paritetna komisija je zato skušala predvsem ugotoviti, ali se ta nesoglasja morejo odpraviti, oziroma uskladiti stališča vladnih in slovenskih predstavnikov. V paritetni komisiji so Slovence zastopali dr. Karel Šiškovič, za Slovensko kulturno gospodarsko zvezo, prof. dr. Aljoša Volčič, za socialistično stranko, ravnatelj prof. Albin Sirk, za Slovensko skupnost, ter Stojan Spetič in prof. Boris Iskra za komunistično partijo.

Kot smo zvedeli, so zaključki dela paritetne in tudi posebne vladne komisije za našo slovensko narodno manjšino dokaj skromni. Predstavniki vlade so sprejeli zahtevo o postopnem uvajanju pouka v slovenskem jeziku na območjih videmske pokrajine, kjer prebivajo Slovenci, kar pomeni, da bi na začetku ustanovili nekaj slovenskih otroških vrtcev in osnovnih šol. Glede šolstva so dalje prišla do izraza povoljna stališča do njegove izpopolnitve, zlasti kar se tiče višje šole tehnično-industrijske smeri. Predstavniki vlade pa so odločno odklonili zahtevo po ustanovitvi samostojnega slovenskega šolskega okraja, izrazili pa so pripravljenost na imenovanje namestnikov šolskega nadzornika, ki bi v vsaki pokrajini odgovarjali za šole v slovenskem jeziku. Vladna stran je dalje sprejela nekatere zahteve, ki zadevajo podpore slovenskim kulturnim ustanovam, gledališču in Glasbeni matici.

Sporno pa je ostalo vprašanje jezikovne zaščite. Slovenski člani komisije so vztrajali pri načelu, da je treba vsem pripadnikom slovenske narodne manjšine zagotovi-

(Dalje na 7. strani)

Berlinguer postaja nestrpen

Morda tega ni bilo pričakovati iz razlogov dostojnosti vendar pa je v Italiji žal skoro neizogibno, da je postala snov strastne politične polemike tudi taka elementarna in grozna nesreča, kot je potres, ki je zadel pokrajini Bazilikato in Kampanijo. Mnogo mrtvih in tudi živih je še ležalo pod ruševinami, ko je že izbruhnil politični spor, ki spominja na vreščanje krokarjev, ki se ravšajo na truplih.

Dejstvo je, da pomoč prizadetemu prebivalstvu na potresnem področju v prvih urah, ki so sledile potresu, ni bila tako učinkovita, kot bi morala biti in kot bi sočutna javnost lahko pričakovala. Toda tako učinkovito pomoč bi lahko pričakovali samo v državi, kjer vse funkcionira, kakor je treba. Zares čudno pa bi bilo, če bi funkcionirala v državi, kjer morajo upokojenci tri leta čakati na prvo pokojnino (mnogi je seveda niti ne dočakajo, ker se prej preselijo na oni svet) in kjer traja vsaj dve leti, da dobi človek odgovor državnih oblasti na kakršnokoli prošnjo, da ne omenjamo vseh drugih zamud in zavlačevanja. Povrh je treba pomisliti, da se je zgodil potres v nedeljo zvečer, in kje je mogoče najti v nedeljo zvečer v državnih, deželnih, občinskih in drugih javnih uradih in ustanovah kakšnega človeka?

Vendarle pa je italijanska komunistična partija, predvsem prek svojega tajnika Ber-

linguerja, izkoristila pomanjkljivosti v funkcioniranju državnih, deželnih in drugih organov ter Pertinijevo zagnano kritiko za silovit napad na komaj osnovano Forlanijevo vlado in jo obtožila popolne nesposobnosti ter predlagala sebe, da bi prevzela skupaj z drugimi levimi strankami vladanje v državi. Seveda je bila to bolj zahteva kot predlog. In razumljivo je tudi, da je takoj sprožila ostre politične polemike, vendar pa morda celo nekoliko manj ostre, kot je bilo pričakovati, kajti zdi se, da Krščanska demokracija ne reagira s tako odločnostjo, kot bi pričakovali, da bo reagirala na tako zares čudno in naravnost nezaslišano zahtevo.

Zakaj čudno in nepričakovano? Zato, ker predstavlja KP danes v Italiji manj kot eno tretjino volilcev in ker za svojo vlado gotovo ne bi pridobila socialistov, prej bi morala doseči odstranitev Craxija in vseh drugih predstavnikov večine v socialistični stranki, kar bi močno dišalo po čistki v socialistični stranki na Češkoslovaškem po komunističnem udaru leta 1948 in po čistkah, katere so komunisti stalinističnega kova izvedli med socialisti v raznih drugih državah, kjer so sestavili »socialistične« režime. A niti skupaj s socialistično stranko KPI ne bi mogla sestaviti v Italiji večinske vlade, saj dosežejo druge skrajne leve

dalje na 2 strani ■

Dejavna solidarnost EGS

V Luksemburgu se je zaključilo dvodnevno zasedanje glavnih voditeljev držav članic Evropske gospodarske skupnosti. Ob sklepu zasedanja so državni poglavarji in ministrski predsedniki pozvali ministrski svet Evropske gospodarske skupnosti, naj na predlog izvršne komisije in v sporazumu z Evropskim parlamentom prispevajo k obnovi tistih italijanskih dežel, ki jih je pred dnevi hudo prizadel potres. Evropska gospodarska skupnost je že bila nakazala poldrugo milijardo lir pomoči, novi ukrepi pa bi predvidevali predvsem nizkoobrestna posojila v višini tisoč 200 milijard lir. V tej zvezi je ministrski predsednik Forlani, ki je na zasedanju v Luksemburgu skupno z zunanjim ministrom Colombom zastopal Italijo, izjavil, da bo prispevek Evropske gospodarske skupnosti pomagal uresničevanju načrta za obnovo in razvoj potresnega območja. Ta načrt bo vlada pripravila v sodelovanju z deželama Kampanijo in Bazilikato, o njem pa bo razpravljajal parlament.

Na zasedanju v Luksemburgu so odobrili tudi dokument, ki se tiče Poljske. Evropska

gospodarska skupnost bo Poljski nudila gospodarsko pomoč, v prvi vrsti živila. V dokumentu udeleženci vrhunškega zasedanja pravijo, da so države članice Skupnosti pripravljene nuditi vso pomoč Poljski, da bi ta sama odpravila gospodarsko krizo. Poljska — nadaljuje dokument — ima pravico do lastne gospodarske in socialne politike in do lastne politične usmeritve. Kakršnokoli drugačno ravnanje bo imelo zelo hude posledice na mednarodne odnose, in sicer tako v Evropi kot v svetu, zaključuje dokument z vrhunškega zasedanja v Luksemburgu.

V Luksemburgu je bilo predmet razprave tudi stanje na Bližnjem vzhodu. V tej zvezi so se predstavniki Deveterice obvezali, da bodo nadaljevali s svojimi mirovnimi prizadevanji ter pri tem še dalje navezovali stike z vsemi zainteresiranimi državami. Kar zadeva zunanjepolitična vprašanja, so udeleženci vrhunškega zasedanja ponovno poudarili vlogo, ki jo mora imeti Evropa v mednarodnih odnosih, pri čemer prihaja v poštev prepričanje, da predstavlja Evropa dejavnik ravnovesja na svetu.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 7. decembra, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 10.30 Nediški zvon, oddaja o Benečiji; 11.00 Mladinski oder: »Kraljevič in berač«; 11.30 Nabožna glasba; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 »220 Volt — ali ne vtikaj prsta v bližnjega vtičnico«; 15.00 Šport in glasba ter neposredni prenosi; 19.00 Poročila.

■ PONEDELJEK, 8. decembra, ob: 8.00 Poročila; 8.20 Dobro jutro po naše; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 10.10 Skladbe v čast Devici Mariji; 11.00 Mladinski oder: »Zlata lilija«; 11.20 Folklorni dogodki; 12.30 Melodije od vsepovsod; 13.00 Poročila; 13.20 »Cecilijanka 1980«; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: Tik-tak; 14.30 Roman v nadaljevanjih — Alojz Rebula: »Duh Velikih jezer«; 15.00 Glasbeni ping pong; 17.00 Baritonist Samo Vremšak in orglar Hubert Bergant; 18.20 Glasbena medigra; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 9. decembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Primorska duhovščina pod fašizmom; 10.00 Kratka poročila; 11.30 Beležka — Folklorni odmevi; 12.00 Četrtekova srečanja; 12.30 Kulturne rubrike naših tednikov; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Odraslim prepovedano; 16.00 »Mal'položil dar domu na oltar«, poslanstvo Ciril Metodove šole; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Nove plošče; 18.00 Mirko Mahnič: Igre o našem pesništvu: »Češnjevi cvetovi«; 18.40 Priljubljeni motivi; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 10. decembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Glasba skozi stoletja; 11.30 Beležka — Folklorni odmevi; 12.00 Pod Matajurjan, posebnosti in omika Nadiških dolin; 13.00 Poročila; 13.20 Naši zbori; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Iz zakladnice slovenske mladinske literature; 14.30 Roman v nadaljevanjih — »Veter v vinogradu«; 15.00 Nove plošče; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mladi izvajalci, »Cecilijanka 1980«; 18.00 »Dvignjena zavesa«, gledališki trenutek doma in drugod; 18.45 Priljubljeni motivi; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 11. decembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Slovenske banke in posojilnice na Goriškem; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Beležka — Folklorni odmevi; 12.00 Iz sveta umetnosti: »Dvignjena zavesa«, gledališki trenutek doma in drugod; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Mladi pred mikrofonom; 15.00 Pišite, predvajali bomo; 16.00 Potovanje v Ameriko; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Poezija samospeva; 18.00 Četrtekova srečanja; 18.30 Kulturne rubrike naših tednikov; 19.00 Poročila.

■ PETEK, 12. decembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Stanje slovenskih šol v zamejstvu od leta 1945 do 1951/52; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Za ljubitelje operne glasbe; 11.30 Beležka — Folklorni odmevi; 12.00 Na goriškem valu; 13.00 Poročila; 13.20 Mednarodno tekmovanje »Cesare Augusto Seghizzi« 1980; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: Kje je napaka?; 14.30 Roman v nadaljevanjih — »Veter v vinogradu«; 16.00 »220 Volt — ali ne vtikaj prsta v bližnjega vtičnico«; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Diplomiranci šole Glasbene matice v Trstu; 18.00 Kulturni dogodki; 18.40 Slovenski priimki v Furlaniji in na Goriškem; 19.00 Poročila.

■ SOBOTA, 13. decembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Koder teče ondod moči; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Baritonist Samo Vremšak in orglar Hubert Bergant; 11.30 Beležka — Folklorni odmevi; 12.00 »Bom naredu st'zdice, čjer so včas'ble«, glasnik Kanalske doline; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: Tomi na obisku; 14.30 Grmeo v kino; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Slovenski zbori na ploščah; 17.30 Na goriškem valu; 18.00 Silvio Cumpeta: »In kaj se je zgodilo potem?«; 19.00 Poročila.

Berlinguer postaja nestrpen

■ nadaljevanje s 1. strani

stranke le malo odstotkov. To pomeni, da vlada, ki bi ji načelovali komunisti, ne bi imela večine v parlamentu in bi morala pasti že ob prvem glasovanju. Ostala bi povsem neučinkovita. Če pa bi si skušala zagotoviti vladanje s silo, t.j. če se po porazu v parlamentu ne bi hotela umakniti z vlade, bi pomenilo to državni udar in verjetno državljansko vojno, s posledicami, ki si jih vsakdo lahko predstavlja tako za državo kot za komunistično partijo.

A tudi v neverjetnem primeru, da bi se komunistični vladi posrečilo dobiti v parlamentu večino, si ni mogoče misliti, kako bi mogla pokazati učinkovitost, bodisi v dajanju pomoči od potresa prizadetemu prebivalstvu bodisi pri reševanju drugih problemov v državi. Ne mogla bi računati na to, da ji bo vse italijansko ljudstvo z navdušenjem sledilo in vneto izpolnjevalo njene zapovedi in zakone. Večina bi ostala nekomunistična in bi se kazala vsaj mlačna, če ne očitno nepokorna. Vrstile bi se sabotaže in stavke, čeprav jih ne bi vodila več sindikalna konfederacija. Denar bi izgubljal na vrednosti, razen morda, če bi komunistična vlada za nedoločen čas blokirala plače, s čimer pa bi razočarala ravno sindikate in komuniste. Edini izhod bi bila sila, ostre kazni, dolgoletna ječa itd. za vse, ki ne bi izpolnjevali ukazov. S tem pa bi se znašli, kljub temu, da bi se vlada zagovarjala, da uporablja silo v »dobro« namene in v »prid ljudstva«, tam, kjer so se znašli vsi totalitarni režimi, začeni s stalinističnimi.

Čuden in nezaslišan pa je bil Berlinguerjev »predlog« tudi zato, ker je s tem take rekoč z eno samo potezo razveljavil in uničil svojo dolgoletno politično strategijo za »zgodovinski kompromis«, t.j. za skupno vladanje s Krščansko demokracijo ali vsaj z njenim levim krilom. Politiki drugih strank se začudeni sprašujejo, zakaj je Berlinguer to storil in kaj to pomeni, saj je s tem le strnil Krščansko demokracijo v obrambi. Odgovor je morda preprost: izgubil je živce in potrpljenje. Dokler je volilna moč komunistične partije naraščala, se je lahko tolažil z mislijo, da dela čas zanj in da bo KD prej ali slej prisiljena, da sprejme »zgodovinski kompromis«. Tako je mislil morda tudi že Moro. Toda Mora so ubili teroristi, ki pridigajo odkrito komuni-

stično revolucijo z orožjem, ker ne verjamejo v možnost, da bi lahko prišli komunisti na oblast po mirni, demokratični poti. In zadnje parlamentarne volitve so jim dale v bistvu prav. Opora KPI pri volivcih se je zmanjšala in možnost prevzema oblasti po demokratični poti se je oddaljila. Toda Berlinguer se očitno ni vdal v to, da bi za večno ostal v opoziciji. Gre mu za oblast in v tem svojem hotenju postaja vedno bolj nestrpen in nervozen. Posrečilo se mu je vreči s pomočjo srečnih okoliščin in nenotnosti v sami Krščanski demokraciji in v taboru strank, ki so za parlamentarno pluralistično demokracijo, zadnjo Cossigovo vlado in zdaj se mu mudi čim prej spraviti z oblasti Forlanijevo vlado, v upanju, da bo preostala kot alternativa samo vlada KPI ali KPI-KD, v kateri pa bi bila seveda KPI vodilna, kot »sveža« in »nekorumpirana« sila.

Trenutni položaj bi lahko označili kot nekak ultimat komunistov Forlanijevi vladi, Krščanski demokraciji in vsej sedanji vladni koaliciji oziroma taboru strank, ki so proti skupnemu vladanju s komunisti. Če bo ta ultimat odklonjen — in o tem skoro ne more biti dvoma — bo Berlinguer prisiljen, da napravi nove poteze. Te poteze bodo politične, še bolj verjetno pa sindikalne, kajti na političnem področju ne more prek možnosti, ki mu jih dajejo odstotki volilne moči komunistične partije. Zato lahko pričakujemo, da bo Berlinguer v prihodnjih mesecih storil vse, da bi sprožil nove množične sindikalne proteste in proteste javnosti proti zatikanju pomoči potresnemu področju in proti raznim škandalom, katerih krivda lahko pade vsaj posredno na Krščansko demokracijo, kot npr. v »petrolejskem« škandalu. Berlinguerju se začenja muditi in njegova sposobnost čakanja je izčrpana. Vedno bolj razodeva nestrpnost. Zato se lahko pripravi Italija na burne politične mesece.

—o—

SKORAJ 14 MILIJARD DOLARJEV PRIMANJKLJAJA

V prvi polovici letošnjega leta je trgovinski primanjkljaj v odnosih med Evropsko skupnostjo in Združenimi državami Amerike znašal 13.7 milijarde dolarjev, kar pomeni, da se je v primerjavi s istim razdobjem lani potrojil.

Walesa o prihodnosti Poljske

Pariški list France Soir je objavil intervju z voditeljem svobodnih poljskih sindikatov Waleso. Ta je v razgovoru s časnikarjem pariškega lista med drugim poudaril, da bo Poljska vedno ostala socialistična, čeprav bi bilo potrebno sedanjo poljsko družbeno zgradbo v določenih pogledih spremeniti in preurediti. Pristavil je, da bo Poljski model družbe nastal bolj iz izkustva kot iz natančno izoblikovanega programa. Walesa je nato zelo ostro grajal Zahod in zahodnjakom očital, da so prebogat, mehkužni in skorumpirani ter da v resnici nič ne naredijo za tretji svet, čeprav z besedami pravijo, da mu pomagajo. Walesa je naglasil, da se svobodni poljski sindikati nočejo baviti s politiko, češ da je njihova naloga le obramba

delavskih pravic. Walesa je pristavil, da bo za Božič po vsej verjetnosti prispel v Rim, kjer se bo srečal s papežem Janezom Pavlom II.

O svojem verskem prepričanju je v intervjuju za pariški list dejal, da mu je to prepričanje pomagalo uspešno odpraviti številne težave. »Moja vera pa je, tako je naglasil Walesa, zasebna zadeva, ki se ne tiče nikogar«. V zvezi s tajno okrožnico glavnega javnega tožilca, ki je vsebovala ukrepe, kako zatrei novi svobodni sindikat, je Walesa dejal, da se poskusi nasprotnikov sindikata niso posrečili. Walesa meni, da je Poljska na poti prenove in reform in v tej zvezi ni možen povratak v preteklost, češ da celotno poljsko ljudstvo podpira svobodni sindikat.

Pesimizem glede obljudenosti vesolja

Pred malo leti je bilo zelo razširjeno mnenje, da je v naši Rimski cesti okrog ena milijarda planetov, za katere je statistično verjetno, da obstaja na njih življenje, podobno našemu, ker toliko je v Rimski cesti planetov, ki imajo po statističnih računih podobno ozračje kot naša Zemlja. Zvezdoslovci in statistiki so računali, da ima le vsako dvestoto sonce v Rimski cesti kak tak planet. Veljal je skoraj za čudaka, kdor je dvomil o zanesljivosti takih statističnih računov in v možnost, da bi človeštvo kdaj naletelo v vesoljskem prostoru na podobna razumska bitja, kot smo mi. Mnogo ljudi pa je živelo v psihozi, da bodo vsak hip srečali kakega obiskovalca iz Rimske ceste; tej psihozi je tudi pripisati fantazije o letečih krožnikih in neznanih letečih predmetih. In kot vemo, ta psihoza še ni čisto prenehala. Toda tisti, ki so pričakovali in si celo želeli tako srečanje ter si obetali od drugih razumskih bitij v vesolju čudežnih pridobitev in obogatitev naše omike, bodo ostali žal razočarani.

Novejše raziskave z radijskimi signali v vesoljski prostor in tudi rezultati odprav na Luno ter obeh sond »Voyageur« do meja našega osončja, predvsem pa prisluškovanje morebitnim signalom iz vesoljskega prostora so pripeljali do ugotovitve, da ni v naši Rimski cesti nobene civilizacije, ki bi bila razvitejša od naše. Če bi take civilizacije obstajale, bi morale že dolgo pošiljati signale v vesoljski prostor in z današnjimi sredstvi bi jih na naši Zemlji lahko redno prestrezali ali vsaj slučajnostno kdaj ulovili. Če jih nismo, je to dokaz, da jih ni. Problem bi bil kvečjemu za nas Zemljane, kako obvestiti razumna bitja na drugih, daljnih planetih, da obstajamo. Zanje, če so res civilizacijsko pred nami, bi to ne smel biti več nikak problem.

Biologi pa tudi pravijo, da je človek tak biološki čudež, pa tudi vse drugo življenje na naši Zemlji, začenši z najpreprostejšim in najprimitivnejšim, je tako skrivnostno, da je le zelo malo verjetno, da se je dogdil še kje drugje v vesolju tak čudež. Ne izključujejo sicer možnosti življenja na kakih daljnih planetih, a življenje tam je čisto gotovo drugače organizirano in temelji na drugačnem biološkem kodeksu, kot pravijo temu. Zelo verjetno se ni razvilo do takšne stopnje, kot na naši Zemlji.

To praktično pomeni, da smo ljudje kot razumna bitja sami v Rimski cesti in morda v vsem vesolju. To daje človeštvu možnost

fantastične prihodnosti. Ob današnjem stanju tehnike ali le z manjšimi izboljšavami bi lahko človeštvo koloniziralo oziroma raziskalo vso Rimsko cesto v približno deset milijonih letih, kar je sorazmerno kratek čas, če se pomisli, da obstajajo živali na suhem (označili bi jih lahko za toplokrvne živali) na naši Zemlji že kakih 400 milijonov let in da živijo ljudje na naši Zemlji

morda že deset milijonov let. Če pa bo tehnika napredovala in če se človeštvo ne bo prej samo uničilo s kako atomsko ali bakteriološko vojno, bo lahko osvojilo vso Rimsko cesto že v enem milijonu let ali še prej. To pomeni neizmerno, neizčrpno zalogo surovin in energije. Pesimizem v tem pogledu je torej odveč. Upravičen je samo glede sposobnosti človeštva, da se bo znalo obvarovati pred skušnjavo samouničenja v eni ali drugi od oblik, ki se nam že ponujajo, ali v kateri od tistih oblik, ki se nam bodo ponujale v prihodnosti.

Nova enciklika Janeza Pavla II.

Glavni ravnatelj vatikanskega radia Tucci je te dni priredil v Vatikanu tiskovno konferenco, na kateri je časnikarjem obrazložil novo encikliko, ki jo je napisal papež Janez Pavel II. Besedilo enciklike je natisnjeno v osmih jezikih, med njimi v latinskem in poljskem jeziku. Nova okrožnica se začne z latinskimi besedama »dives in misericordia«, kar pomeni bogati v usmiljenju.

V okrožnici Janez Pavel II. odločno obsoja mučenja ter vse tiste, ki kaj takega dovoljujejo. Usmiljenje — pravi papež Janez Pavel II. — mora pomeniti izpopolnitev pravičnosti, kar je po njegovem tesno povezano s pojmom odpuščanja tudi na politični in družbeni ravni. Okrožnica opozarja, da je Kristu-

sova smrt na križu v bistvu dejanje ljubezni in ne toliko cena, ki jo človeštvo mora plačati za svoje grehe božji pravičnosti.

Ravnatelj vatikanskega radia, jezuit Tucci je naglasil, da predstavlja ta papeževa okrožnica korak naprej v socialnem nauku katoliške Cerkve, čeprav okrožnice ne moremo smatrati za delo izrazito socialne narave. Janez Pavel II. v okrožnici opozarja na mnoge primere kričeče nepravičnosti in zato poziva, naj se sprejmejo ukrepi, ki naj odločilno vplivajo tako na področju gospodarstva kot na področju porazdelitve svetovnih dobrin. Janez Pavel II. s to okrožnico se zavzema za nov mednarodni red in za novo omiko, ki naj se sklicuje na načela ljubezni in odpuščanja.

Telesna višina slovenskega prebivalstva

Hitlerjanski rasizem in Mussolinijeva rasistična politika, ki je posebno v zadnjih letih pred drugo svetovno vojno voljno capljala za njim, sta spravila na slab glas vedo o človeških rasah. Po drugi vojni je skoro popolnoma zamrla, ker noben znanstvenik ni hotel tvegati, da bi ga obtožili rasizma, če bi se ukvarjal s preučevanjem človeških ras. Tako je ostalo v bistvu do danes. Antropologija — to je veda o človeku oziroma o človeških rasah — je vsepovsod v zastoju, čeprav je nikakor ni mogoče istiti z rasizmom, kakor ni mogoče istiti z nacizmom gradbeništva, čeprav so gradbeniki in celo arhitekti in inženirji pomagali zidati Hitlerju in Mussoliniju palače v njenem slogu, bunkerje, Siegfriedovo linijo in tudi koncentracijska taborišča ter plinske celice.

V resnici je antropologija ena izmed

zgodovinskih ved. Pomaga nam razumeti oziroma odkrivati, kako so se ljudstva v predzgodovinski in tudi zgodovinski dobi v Evropi ter po ostalem svetu selila, srečevala, spopadala in mešala, to je, kako so nastajali narodi in odkod so prišli. V tem smislu je posebno važno preučevanje okostij v starodavnih grobovih. Preko teh študij lahko pridemo do ugotovitev, kakšni so bili nekdanji narodi in med njimi naši predniki. Po njihovih telesnih značilnostih lahko spoznamo, kakšne so bile njihove rasne značilnosti in s katerega konca Evrope so prišli. Kot znano, so ugotovili slovenski antropologi, enako pa tudi razni avstrijski antropologi po kosteh, ki so jih našli v nekropolah na Bledu, na Ptujju in v njegovi okolici, na Koroškem in drugod, da so pripadali naši slovenski predniki ob naselitvi rasi, ki je bila značilna za severno Evropo, s prevlado dolgih in srednjih lobanj. Na splošno pa se lahko reče, da je ostala ogromna večina arheoloških najdb te vrste doslej nepreučeni in znanstveno torej neizkoriščeni, verjetno prav iz strahu pred očitki rasizma, pa tudi zaradi šibke razvitosti antropološke vede v Sloveniji.

Iz statističnih podatkov, ki so jih objavljali v stari Avstriji, je bilo razvidno, da so bili prebivalci slovenskih dežel najvišje rasti na področju avstrijske države. Za malenkost so jih presegali le Tirolci. Med Slovenci je bilo tudi največ ljudi z modrimi ali sivimi očmi in svetlimi lasmi, precej več kot na Salzburškem in v drugih

(Dalje na 7. strani)

Mladina Slovenske skupnosti za potresence

Mladinska sekcija Slovenske skupnosti vabi somišljenike in zamejsko mladino, da se zavzame za učinkovito pomoč prebivalstvu italijanskega Juga, ki ga je tako tragično prizadel potres. Ta je udaril po skupnosti, ki že tako veliko trpi zaradi gospodarskega propadanja in izseljevanja. Med občinami, ki so bile prizadete, je tudi občina Barile v pokrajini Potenza, kjer živi del albanske etnične skup-

nosti. Ta občina je tudi na seznamu 126 občin, ki jih je treba po odredbi vladnega komisarja Zamberlettija izprazniti.

Mladinska sekcija Slovenske skupnosti opozarja, da se denarni prispevki zbirajo tudi v solidarnostnem skladu na deželnem sedežu SSK v Trstu, ul. Machiavelli 22, dnevno od 16. do 19. ure ali pa na poštnem tekočem računu 11-126.

Uspela zborovska revija v Trstu

V nedeljo, 30. novembra, je bila v Kulturnem domu v Trstu revija pevskih zborov, ki jo že več let v tem času prireja Zveza cerkvenih pevskih zborov. To je zveza, ki opravlja pomembno vlogo na pevskem in glasbenem področju, še posebno v Trstu samem, saj so danes skoraj edini redno delavni zbori v mestu prav cerkveni zbori oziroma zbori, ki so vključeni v to zvezo.

Letošnja revija je bila posvečena, kot je

Pred novo premiero SSG

Ansambel Slovenskega stalnega gledališča v Trstu bo v petek, 5. decembra, uprizoril delo italijanske avtorice Dacie Maraini »Ženski na podeželju«. To je v letošnji sezoni že tretja premiera SSG.

Dacia Maraini je ena izmed najvidnejših predstavnic italijanskega feminističnega gibanja; zadnje čase hrupno stopa v novejšo italijansko književnost in polemično obravnava položaj in vlogo ženske v sodobni družbi. Gledališču se posveča od leta 1967 dalje; od takrat je vodila mnogo skupin in delovala v številnih igralskih ansamblih. Leta 1972 je skupaj z rimskimi feministkami ustanovila gledališče »La Maddalena«. Številne so njene pesniške zbirke, veliko je napisala tudi romanov in povesti, njeni dramski teksti so posebno v feminističnih krogih dosegli izreden sprejem.

Njena enodejanka ŽENSKI NA PODEŽELJU nas z navidez banalno in površno problematiko skuša popeljati v rahločutni svet specifične ženske eksistence. Obe ženski, Magda in Valerija, sta se znašli v posebnem prostoru in v specifični situaciji, ki ju prisilita, da začneta živeti tisto nezavedno, izvenčasovno življenje, polno spominov in asociacij, kjer se sedanost prepleta s preteklostjo, prihodnost pa postaja neusmiljena rezultanta tega prepletanja. Na dan prihajajo vsi tisti »razlogi« obremenjenosti, frustracije, neizvitosti njunih življenjskihkušenj. Temeljna skrb je obema seksualni problem, kjer se kažejo vse duševne stiske, neizrečena nasprotja, skratka neskladje.

V enodejanki »Ženski na podeželju« bosta nastopili Miranda Caharija in Lidija Kozlovič pod režijskim vodstvom Borisa Kobala. Dramaturški sodelavec je bila Metka Dedaković. Scena je delo Demetrija Ceja, za kostume je poskrbela Marija Vidau. Delo je prevedla Ivanka Hergold.

povedano na vabilih, ki so ga dobili poslušalci, »skladatelju, dirigentu, publicistu, političnemu in javnemu delavcu Ubaldu Vrabcu, ki bo 11. decembra praznoval svoj petinšedeseti rojstni dan.« Prav zato so skoraj vsi zbori, ki so nastopili na nedeljski reviji, izvajali tudi po eno Vrabčevo pesem.

Nastopilo je trinajst zborov iz vse Tržaške, kot gost iz Goriške pa je nastopil moški zbor iz Št. Mavra. Če naštejemo, so se zvrstili na odru naslednji zbori: Zbor »M. Kogoj« iz Trsta, pod vodstvom Nade Žerjal-Zaget; Zbor »Mačkolje«, ki ga vodi Cveto Marc; Zbor »Slovenec« iz Boršta, ki ga vodi Drago Petaros; Dekliški zbor »Slovenski šopek«, ki ga vodi Ljuba Smotlak; Tržaški mladinski zbor, ki ga vodita Tomaž Simčič ter Bogdan Kralj; »Fantje izpod Grmade«, ki jih vodi Ivo Kralj, in Cerkevni zbor iz Rojana, ki ga vodi Humbert Mamolo. Ti zbori so nastopili v prvem delu, v drugem pa so peli: Zbor iz Št. Mavra, pod vodstvom Gabrijela Devetaka; Zbor »Jadran« iz Milj, ki ga vodi Cveto Marc; Dekliški zbor »Devin«, ki ga vodi Herman Antonič; Cerkevni zbor Novega sv. Antona, dirigent Edi Race; Cerkevni zbor iz Križa pod vodstvom Albina Verginele, in Cerkevni zbor z Opčin, ki je pod vodstvom Janka Bana zaključil nastope prijavljenih zborov.

Na splošno smemo trditi, da je raven revije bila precej dobra, vsekakor boljša kot druga leta. Poznalo se je, da so se zbori skrbno pripravili in da tudi skrbijo za popestritev repertoarja. Zelo razveseljivo je dejstvo, da smo opazili v pevskih zborih veliko mladih pevk in pevcev. To tudi v že »starih« zborih, ki se iz leta v leto bolj pomlajujejo, kar je edino poročilo za napredek in razvoj pevske tradicije v naših krajih. Razveseljivo je tudi, da nastopajo zbori, ki so v celoti mladi, kot Tržaški mladinski zbor, ali Dekliški zbor »Devin«, ki je na nedeljskem nastopu pokazal, da se je razvil v pomembno pevsko telo.

Gotovi smo, da bodo mladi (nekateri so letos šele začeli peti, kot npr. večina pri Tržaškem mladinskem zboru), v prihodnjih letih lahko še veliko napredovali. Za to pa so potrebne vaje.

Če primerjamo nedeljsko revijo z drugimi, ki smo jih v zadnjih časih poslušali, smemo trditi, da je raven cerkvenih zborov, oziroma tistih, ki so nastopili v Kulturnem domu, tudi če niso člani Zveze, zadovoljiva tudi zato, ker ta zborovska zveza redno skrbi in goji pevovodje in pevce na vsakoletnih pevskih tečajih in tečajih za dirigente. Zelo se namreč pozna na kvaliteto zbora, kjer je zborovodja kolikor toliko tudi izobražen, kjer se zborovodja zanima za to, da boljše obvlada tehniko dirigranja, zborovskega petja in tudi glasbene teorije in »solfeggia«. Prav zato je zelo priporočljivo, da se pevovodje zanimajo za to, da izpopolnijo svoje znanje. Za dobro petje niso namreč dovolj samo pevci, ampak tudi sposobni pevovodje, ki znajo izvesti čim več in čim boljše iz materiala, ki jim je na razpolago. Zelo pozitivno se nam tudi zdi, da je večina zborov tudi nekoliko obnovila in prenovila svoj repertoar. Nekateri, kot npr. Cerkevni zbor z Opčin, se je tudi pogumno lotil zahtevnih modernih, dodekafonskih skladb, ki so jih prav zadovoljivo odpeli. Prav omenjeni zbor je dokazal, da so tudi naši vaški zbori zmorni dobro zapeti tudi zahtevnejše skladbe.

Med nedeljsko revijo je predsednik Zveze cerkvenih zborov prof. Harej poklonil prof. Ubaldu Vrabcu spominsko plaketo. Slavljenec je dirigiral sklepno pesem »Kraška gmajna«, ki jo je sam uglasbil, s čimer se je zaključila nedeljska Revija pevskih zborov. Peli pa so združeni pevski zbori, ki bodo v božičnem času pripravili tudi Božični koncert, ki je za naše mesto in ljudi postal že lepa navada.

Ko smo gledali, kako je jubilatno in skrbno dirigiral zaključno pesem, smo mu zaželeli, kot vsi pevci in sploh vsi, ki ga poznamo in cenimo, da bi nam še dolgo stal ob strani s svojimi strokovnimi nasveti na glasbenem polju in kot človek ter prijatelj v javnem in vsakodnevnem življenju.

Mednarodno zasedanje v Miramaru

V Miramaru je mednarodno zasedanje o varnosti na ladjah in zaščiti morskega okolja. Predsednik tržaške pokrajinske uprave Carbone je v pozdravu dejal, da je nujno treba izboljšati poklicno znanje častnikov in mornarjev. Predstavniki ministrstva za šolstvo Caruso je v imenu ministra Bodrata naglasil, da je cilj tržaškega zaseda-

nja izboljšati življenjske pogoje mornarjev. V imenu ministrstva trgovinske mornarice se je dr. Paziienza zavzel za ponovno ovrednotenje pomorskih poklicev. Krajše predavanje je imel nato profesor tržaške višje pomorske šole Zennaro o ekologiji morja.

Generalni tajnik instituta za raziskave prof. Vianello pa je napovedal ustanovitev posebnega tajništva za pomorsko izobraževanje v Sredozemlju. Ravnatelj pomorskega instituta v kraju Torre del Greco prof. Ciampo je obrazložil, v kakšnih pogojih prirejajo v tem mestu seminarje za pomorske častnike. Spregovorila sta tržaški univerzitetni prof. Marsico in prof. Leanza, ki predava mednarodno pravo v Rimu.

—o—

**Kulturno združenje Most
vljudno vabi na predavanje**

TEŽAVNO PRIJATELJSTVO NA KRASU

O najnovejšem romanu Fulvia Tomizze »Priateljstvo« bo predaval **Gino Brazzoduro**, ki bo posebej osvetlil vprašanje upodobitve Slovencev v tem delu.

Predavanje bo v sredo, 10. decembra ob 20.30 v GREGORČIČEVI dvorani, ul. Sv. Frančiška 20.

Pomoč potresencem iz naše dežele

Po vsej deželi še vedno zbirajo pomoč za prebivalce potresnega področja v južni Italiji. Denarne prispevke je v Trstu moč nakazati preko poštnege tekočega računa št. 11/2946, ki mora biti naslovljen na deželno blagajno pri Tržaški hranilnici.

Te dni je proti jugu odpotovala kolona vozil tržaške občine in podjetij ACEGA in ACT, ki je namenjena v Balvano. Na anagrafskem uradu v sobi 310 pa zbirajo imena Tržačanov, ki so pripravljene sprejeti otroke in priletne s potresnega področja.

Iz Vidma je pred dnevi odpotovala proti

jugu kolona 50 rulotk; na potresno področje so tudi pripeljali prvih 20 montažnih hiš.

Na seji deželne sveta je predsednik odbora Comelli povedal, da bo koordinacijski odbor že v nekaj dneh sporočil svoje sklepe o pomoči prizadetemu področju.

V petek bo v Tržaškem gledališču Rossetti predstava, katere izkupiček je namenjen prizadetemu prebivalstvu. Nastopili bodo igralci, operni pevci, popevkarji in kvartet Glasbene Matice. Pri pobudi sodelujejo Stalno gledališče Furlanije-Juljske krajine, deželni sedež Italijanske radiotelevizije, Glasbena Matica in druge ustanove.

Važno srečanje v Gorici

V petek, 28. novembra, so se sestali na goriškem županstvu predsedniki rajonskih svetov s predstavniki občinskega odbora. Poleg vseh desetih predsednikov so bili na sestanku, ki je bil prvi od volitev do danes, prisotni goriški župan dr. Scarano in občinski odborniki Ciuffarin, Drufulca, Jakoncic, arh. Baresi, dr. Paulin in prof. Zucalli.

Najprej je župan poudaril pomen teh no-voizvoljenih teles, ki naj bodo pomožni organ občinske uprave v pravem pomenu besede; poleg točno določenih funkcij, ki jih določa notranji pravilnik, imajo rajonski sveti važno vlogo posredovalca med občani in občinsko upravo. Gre za najbolj naraven in najbližji organ, ki lahko veliko pripomore pri usklajevanju in reševanju velikih ali manjših problemov, s katerimi se soočajo občinski upravitelji. Zaradi tega je župan pozval predsednike, naj upoštevajo in podpirajo zahteve svojih prebivalcev, obenem pa naj ne pozabljajo, da pri upravljanju takega mesta, kot je Gorica, veliko več pomenita usklajeno načrtovanje in koordinacija med različnimi predeli mesta kot

pa zapiranje vase in kampanilistične težnje. Goriški župan je zato poudaril potrebo po čimvečjem sodelovanju in skupnem delu. Ob koncu svojega posega je omenil tudi akcije za pomoč potresencem v južni Italiji in pozval tudi predsednike oziroma rajonske svete, naj pomagajo občinski in pokrajinski upravi pri zbiranju denarnih sredstev.

Za županom je spregovoril občinski odbornik za decentralizacijo Ciuffarin, ki je podrobneje orisal delovanje in pristojnosti rajonskih svetov in metodo dela. O tem vprašanju so predsedniki postavili vrsto vprašanj in se skupno z občinskimi upravitelji sporazumeli za čimbolj učinkovito delovanje rajonskih svetov. Nadalje so predsedniki vseh desetih svetov nakazali in predočili prisotnim nekatera najnujnejša vprašanja, ki jih bo treba kmalu rešiti.

—o—

MALA CECILIJANKA 1980

Na praznik Brezmadežne, v ponedeljek, 8. decembra, bo v Katoliškem domu v Gorici ponovno zborovska revija: tokrat za otroške in mladinske zборе, ki se že vrsto let zbirajo na ta dan, da posredujejo občinstvu izvajanje skladb, ki so jih pod skrbnim in požrtvovalnim vodstvom svojih pevovodij naštudirali v zadnjem času. Gre za hvalevredno pobudo, ki jo prireja Zveza cerkvenih zborov na Goriškem. Letos bodo nastopili otroški oziroma mladinski zbori s Plešivega, iz Pevme, Števerjana, Sovodenj, Gorice, Podgore, Standreža, Doberdoba, Rupe-Peči in z Opčin. Začetek ob 16. uri.

POMOČ PRIZADETEMU PREBIVALSTVU V JUŽNI ITALIJI

Tudi na Goriškem se množijo pobude za pomoč prebivalstvu, ki ga je v južni Italiji hudo prizadel potres. V ta prizadevanja so vključeni posamezniki, organizacije, krajevne uprave in goriška Cerkev; tako so v teh dneh nabrali že veliko blaga in tudi denarnih sredstev, ki jih bodo poslali na potresno področje; mnogo ljudi iz naše pokrajine je šlo v Južno Italijo, da nudi tam vsakovrstno pomoč; številni posamezniki so nudili na razpolago prikolice, ki so jih že odpeljali iz Gorice. Opremljeno prikolico za štiri osebe je poklonila tudi občinska uprava iz Nove Gorice, občinski uslužbenci so tudi zbrali denar za eno prikolico, sindikalna organizacija vabi delavce, naj prispevajo štiriurni zaslužek, občinska uprava bo v dogovoru s pokrajinsko upravo začela nabiralno akcijo in vsoto namenila izgradnji nekega javnega poslopja v eni izmed prizadetih občin; zbirajo se tudi oblačila, odeje in živež na sedežu raznih organizacij, krajevne uprave bodo tudi namenile denarne zneske; tudi goriški nadškof je pozval vse, naj zbirajo denar ali drugi koristni material za potresence. Skratka, celotna Goriška je tako ali drugače vključena v to solidarnostno akcijo.

PREDSTAVITEV MONOGRAFIJE O PRIMOŽU TRUBARJU

»Primož Trubar, rodoljub ilirski« je naslov izredno zanimive monografije, ki so jo pretekli petek, 28. novembra, predstavili na sedežu občinske skupščine v Novi Gorici. Avtor knjige je naš rojak Jožko Humar, ki je iz Nove Gorice, sedaj pa dela na vrhovnem sodišču v Beogradu. Njegovo življenjsko pot je orisal predsednik novogoriške skupščine Jože Šušmelj; ravnatelj knjižnice Franceta Bevka, Zoltan Jan pa je spregovoril o opisovalcih Trubarja in poudaril prizadevanja Jožka Humarja, da bi odkrili marsikaj novega v zvezi s tem za nas pomembnim tvorcem slovenske besede. Knjiga je izšla pri založbi Lipa v sodelovanju z Založništvom tržaškega tiska; v kratkem bo prišlo do predstavitve tudi v Gorici.

SREDNJEVROPSKA SREČANJA

Letošnja srednjeevropska srečanja, ki jih je priredil istoimenski inštitut, so bila posvečena dvestoletnici smrti Marije Terezije, avstrijske cesarice. Potekala so v Attemsovi palači in so se po dvodnevni številni predavanjih zaključila v nedeljo, 30. novembra. Na vrsti je bilo veliko poročil raznih univerzitetnih profesorjev in strokovnjakov, ki so vsak iz svojega zornega kota in s številnih vidikov osvetlili vladanje Marije Terezije in posledice tudi v našem goriškem prostoru.

—o—

ČUDNA IZVAJANJA

Medtem ko je glasnik sovjetskega zunanjega ministrstva odločno zanikal vesti, češ da so sovjetske vojaške sile vzdolž meje s Poljsko v pripravnem stanju, je sovjetska tiskovna agencija TASS poročala, da je ameriška vlada neposredno zapletena v poskus, da se v Varšavi organizira oborožena opozicija komunističnemu režimu. Ameriška vlada poleg tega skuša, tako trdi tiskovna agencija TASS, podrediti celotno poljsko gospodarstvo dejanskemu nadzortsvu Združenih držav. Pri tem sovjetska agencija omenja, da se je skupina poljskih politologov pred dnevi srečala z ameriškim svetovalcem za državno varnost Brzezinskim, s katerim se je baje pogovarjala o že omenjenih pobudah.

O položaju na Poljskem sta se po vsej verjetnosti v Moskvi pogovarjala sovjetski predsednik Brežnjev in romunski zunanji minister Andrej. Slednji je nenapovedano dopotoval na obisk v Moskvo. V Bukarešti bodo prihodnji teden zasedali obrambni ministri držav članic Varšavskega pakta, opazovalci pa menijo, da bo Poljska gotovo v središču njihove pozornosti.

Seja občinskega sveta v Sovodnjah

V ponedeljek, 24. novembra, se je sestel na redni seji občinski svet iz Sovodenj pod predsedstvom župana Vida Primožiča. Obravnavali so v glavnem dve vprašanji: četrta variantna regulacijskega načrta in ureditev finančnega proračuna za tekoče leto. Gre dejansko za ugovore na pripombe dežele glede četrte variante splošnega občinskega regulacijskega načrta. Arh. Codellia je pripravila obširno dokumentacijo, v kateri se pravzaprav potrjuje pravilnost klasifikacije zazidalnih površin, do manjše spremembe pa je prišlo v zvezi z obrtniško-industrijskim področjem na Tržaški cesti; obstaja predlog, da bi se nezazidano oziroma razpoložljivo zemljišče ohranilo za kmetijske potrebe.

Občinski svet je soglasno sprejel predlog glede maksimalne dovoljene višine obnovenih poslopij, ki je 7 metrov in pol in glede desetmetrske razdalje med pročelji hiš, ta razdalja je lahko tudi manjša, če pride do dogovora med lastniki, in tudi v tem primeru gre samo za obnovo starih hiš.

Občinski svetovanci so nato razpravljali o ureditvi proračuna za tekoče leto; odobrili so povišek nekaterih postavk in določili med drugim prispevek 1,7 milijona lir za kulturni dom v Sovodnjah. Od prebitka bodo namenili skoraj šest milijonov za kritje primanjkljaja vodovnega konzorcija Cafo, ostalo pa za kritje višjih stroškov pri gradnji občinske telovadnice. Pri delih na poslopju šole in vrtea v Rupi je bilo potrebno vnesti nekatere po-

viške, ker so se dela znatno podražila, za približno 30 milijonov, tako da bo celotni znesek znašal nad 76 milijonov lir: to je bil sklep ožjega odbora, ki ga je občinski svet potrdil. Nato so imenovali dva člana v davčno komisijo. Imenovana sta bila Prinčič in Klemše; govor je bil tudi o ureditvi staleža postrežnic in o spremembah občinskega pravilnika za nameščanje osebja. Občinski svet je ob ključku odobril osnutek resolucije proti zavlačevanju odprtja osnovne šole v Ronkah, župan Primožič pa je poročal o obisku deželne ga odbornika za finance Zanfagninija v Sovodnjah.

—o—

CIKLUS KONFERENC O NADIŠKI DOLINI

V Špetru Slovenov je na pobudo Zveze beneških žena potekal tridnevni cikel konferenc, na katerih so obravnavali socialno-ekonomska vprašanja beneških Slovencev. Osrednja tema je bila »Kakšna mora biti socialno-ekonomska vloga beneške žene na področju, kjer biva«. Razpravljali so nadalje o temi »Središčnost Špetra Slovenov: bistven pogoj za napredek Nadiških dolin« in o temi »Delo: trenutno stanje in bodoče perspektive«. O teh vprašanjih, ki so bistvene važnosti za razvoj te dežele, so spregovorili Bruna Drobol, Ferruccio Clavora, Dino del Medico in Fabio Bonini.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Nova številka revije »Zaliv«

Izšla je nova, dvojna, 3. in 4. številka četrtletne revije »Zaliv« (zaporedna številka 72-73), ki jo ureja Boris Pahor. Na uvodnem mestu prinaša dvoje pisem, ki ju je nedavno umrl slovenist Lino Legiša pisal leta 1953 Borisu Pahorju in ga spodbujal, naj vztraja v prizadevanju, ki ga je tedaj izražalo njegovo »Sidro«, pri katerem je sodeloval, kot znano, tudi Alojz Rebula. Hkrati se Lino Legiša v pismih kritično izraža o kulturni neobčutljivosti določenega ljubljanskega kulturnega okolja. V pismih je govora tudi o pesniku Vuku, ker je bila v pripravi njegova knjiga, in še o raznih znanih imenih.

Prof. Ezio Martin nadaljuje z objavljenjem pisem, ki sta si jih v teku let izmenjala s Francetom Bevkom. Sledi esej Luigija Michieletta, seveda preveden v slovenščino (prevedla ga je Marija Kacin), »Tržaška duhovna izkrivljenost v "Prijeteljstvu" Fulvia Tomizze«. Avtor eseja od blizu sledi Tomizzovemu pisanju v romanu in opozarja na njegov odnos do tržaške stvarnosti in do tržaškega slovenstva. O tem bi moral natančneje spregovoriti tudi kak tukajšnji slovenski kritik ali pisatelj. Kljub vsemu — Michieletto ga presoja čisto pozitivno — najde kritični slovenski bralec v romanu marsikaj, kar vzbuja v njem željo, da bi nekoliko polemiziral s Tomizzo. Zelo zanimiv je odlomek iz neke razprave Viktorja Blažiča, ki ga Pahor ponatiskuje iz štirinajste številke revije »2000« in kjer Blažič govori o občutku slovenske narodne ogroženosti. Pahor kot urednik je pravilno spoznal, da lahko nudi ta Blažičev spis osnovo za resnično zanimivo in aktualno razpravljanje o tem, zakaj se čutilo Slovenci kot narod vedno ogroženi. V tem morda ni iskati zavesti o naši številčni majhnosti, kajti v Evropi je še polno drugih malih narodov, ki se nikakor ne čutijo ogroženi v svojem obstoju, ampak zavest, da ne moremo ali ne znamo krepko, kot zdrav, samostojen narod, reagirati na tisto, kar predstavlja, ali kar menimo, da predstavlja

potencialno nevarnost za naš narodni obstoj. To pa niso samo zunanje sovražne sile, ki so lahko povečini tudi samo namišljene, ampak predvsem naša lastna notranja netrdnost, premalo poglobljena kulturna zavest, prešibek občutek nacionalne individualnosti in jasen ter upravičen občutek, da nam današnje okoliščine, ki pa izvirajo že iz preteklega stoletja kot dediščina odpovedovanja lastni narodni individualnosti, npr. v obliki, da smo hoteli biti bolj nekaki »Slovani« ali »Jugoslavlani« kot Slovenci, ne dopuste, da bi mogli odkrito in sproščeno reagirati na tisto, v čemer vidimo nevarnosti za naš obstoj.

Zanimiv je spis nedavno umrlega dr. Milana Starca pod naslovom »430 dni razmišljanja za rešetkami«. V njem obuja spomine na skoro pol-

drugo leto zopora, ki ga je preživel kmalu po vojni v zaporih v Vipavi in v Kočevju.

Ti spomini dr. Milana Starca, ki jih sicer ni utegnil dokončati, bodo gotovo predstavljali za tukajšnje javnost najzanimivejše branje v tej številki »Zaliva« in zato celo majhen best-seller. Vse pa bodo spomnili na težka leta vojne in prva leta povojnega časa.

Jasminka nadaljuje svojo povest »Magnetofonski trak«, ki se odlikuje v tem nadaljevanju po zanimivosti snovi in živahnem slogu. Nadaljuje se tudi satirični roman »Moč v belem« iz zdravniškega okolja, mogoče zavestna parodija na priljubljenost takoimenovanih zdravniških romanov v sodobni lahki literaturi in posebno še pri slovenskih bralcih. Boris Pahor pa objavlja z naslovom »V domovini Tila Ulenspiegla« dolg dnevnik s kongresa nesvobodnih oziroma nesamostojnih ali sploh nepriznanih evropskih in zunajevropskih narodov v severni Franciji, na ozemlju flamske manjšine, pa tudi s postopanja po Parizu, večno privlačnem mestu. Pod naslovom »Stenografski zapiski« pa je objavljen nek govor pokojnega Borisa Kraigherja in drugih posegov.

Zanimivi Katoliški misijoni

Nova, novembrska in decembrska številka revije »Katoliški misijoni«, ki jo izdajajo slovenski duhovniki v Buenos Airesu in slovenske organizacije, ki skrbe za misijone, je okrašena na ovitku z lepim božičnim motivom nekega afriškega umetnika. Poleg odlomka o misijonski dejavnosti iz koncilskega odloka prinaša revija na uvodnem mestu nadaljevanje življenjepisa nekdanjega škopskega škofa Gnidovca pod naslovom »Simon iz Cirene«. Avtor zavrača tokrat tiste, ki so se pritoževali nad Gnidovčovo preveliko radodarnostjo, ker so videli v njej šibkost pri upravljanju cerkvenega denarja. Po »Družini« pa je ponatisnjeno poročilo o obisku znane matere Terezije v Ljubljani. »Velika množica v ljubljanski stolnici je z odprtim srcem poslušala veliko misijonarko ljubezni«, je med drugim rečeno v poročilu. Sestra Frančiška Novak piše o Mariji Gu-

yart, bolj znani pod imenom Marija od Učlovečenja, ki je kot uršulinska misijonarka delovala v 17. stoletju v Quebecu v Kanadi. Izredno zanimiv pa je intervju pod naslovom »Pogovor s paterom Janezom Mlakarjem Srca Jezusovega« o misijonskih razmerah v Rodeziji, ki je medtem postala neodvisna črna država. Misijonar Mlakar govori še o razmerah pod prejšnjo vlado, ko usoda Rodezije še ni bila jasna in so vladale v njej precej zmedene razmere.

Zanimivo je tudi poročilo jezuita patra Vladimira Kosa, znanega slovenskega pesnika, ki misijonari na Japonskem, o dogodku, v katerega je bil zapleten. Misijonar Kos je namreč brez državljanstva, na Japonskem je z vaticanskim misijonskim potnim listom, in to ga spravi, kot vsakega apolida, večkrat v čudne situacije in težave. Z Japonskega poroča tudi slovenski jezuit pater Janez Mihelčič, ki deluje na jezuitski univerzi v Tokiu. Misijonar istega reda Jože Cukale piše iz Indije in obravnava med drugim vprašanje »gibanja karizmatikov«, ki je v Indiji omejeno skoro samo na izobraženi, višji sloj. To omenjenega slovenskega misijonarja nekoliko moti.

Misijonarka sestra Frančiška Novak poroča iz Tajske, kako je skupaj z neko drugo misijonarko obiskala kambodžanske begunce v tej državi. Naravnost ganljivo pripoveduje o življenju v begunskem taborišču, o srečanjih z begunci, katerim so misijonarji in misijonarke pomagali v skrajni sili in so si zdaj zdravstveno že opomogli, o sedemmesečni punčki, ki se je zdela ob rojstvu obsojena na smrt zaradi revščine in izčrpanosti svoje matere, a se je že razvila v živahnega sedemmesečnega otroka. Mnoge družine so bile na begu razpršene in tako so se jim izgubili eden ali več otrok. Izginil je tudi starejši bratec omenjene male deklice. Ista slovenska misijonarka je poslala še drugo poročilo iz Tajske. Misijonarka dr. Janja Žužek pa opisuje svoje delovanje kot misijonska zdravnica v Abesiniji. V reviji najdemo tudi ponatis intervjuja s pisateljem Alojzom Rebulom o tem, kako je napisal Baragov življenjepisa, ki je izšel letos pri Mohorjevi družbi v Celju. Revija prinaša na koncu še odlomke iz številnih pisem slovenskih misijonarjev v Afriki in Aziji. Ti misijonarji dajejo reviji ekumensko, svetovno in široko kulturno dimenzijo.

Prva letošnja številka revije »Jezik in slovstvo«

V Trst je prispela prva letošnja številka mesečnika »Jezik in slovstvo«. Posvečena, kot je rečeno v uvodni pripombi, prof. dr. Francetu Bezlaju, jezikoslovcu, članu Slovenske akademije, ki je znan zlasti po svojih etimoloških študijah.

Članek o njem, pod naslovom »Ob sedemdesetletnici profesorja Franceta Bezlaja« je napisal Franc Jakopin. V njem prikazuje učenjaško osebnost prof. Bezlaja in riše njegovo življenjsko pot od rojstva v Litiji do njegove univerzitetne kariere. Danes je najuglednejši in tudi najplodovitejši slovenski etimolog, raziskovalec zgodovine slovenskih besed. Kot znano, je prof. France Bezlaj izdal poleg številnih drugih knjig tudi prvi zvezek »Etimološkega slovarja slovenskega jezika«. Drugi zvezek pa bo kmalu izšel, verjetno prihodnje leto. Žal prvi ni bil deležen niti zaslužene pozornosti niti prave znanstvene kritike. Gotovo pa ju bo deležen v prihodnje.

Sledi daljši članek prof. Bezlaja samega pod naslovom »Nekaj opomb ob željno pričakovanih knjigah«. V njem govori v glavnem o etimolo-

ških besednjakih slovanskih jezikov. Iz članka je med drugim razvidno — čeprav to ni bil namen njegovega avtorja — v kakšnem klavnem stanju je študij etimologije slovanskih jezikov in da tudi v bodoče ne kaže nič boljše. Bezlaj kritizira nekatere češke etimologe, kot npr. Saura in njegove sodelavce, ki so vse preveč površni pri obravnavanju in razlaganju slovenskih besed.

Zanimivo je napisan članek Janeza Logarja »Jernej Kopitar v zavesti Slovencev od njegovi stoletnici rojstva«. Temu dolgemu članku oziroma eseju sledi študija Tjaše Miklič »Skladenjska merila pri določanju semantičnih vrednosti glagola in njegovih sestavljenk«.

V rubrikah na koncu najdemo spominski članek Helge Glušič o prof. dr. Emilu Štamparju iz Zagreba, razpravo Vlada Nartnika »Poskus postopne obravnave slovenske sprege« in članek Terese Zofije Ortoš »Prispevek k problematiki slovensko-čeških jezikovnih stikov«, v katerem opozarja na slovenske besede za rastline, ki so si jih izposodili Čehi.

Potrebna je jasna beseda

(nadaljevanje s 1. strani)

ti enako jezikovno zaščito, medtem ko vladni zastopniki zagovarjajo stališče, da mora biti ta zaščita nekako sorazmerna številu pripadnikov manjšine na posameznih območjih, pri čemer bi prišlo seveda v poštev ugotavljanje oziroma celo preštevanje manjšine, kar bi imelo za posledico ločevanje manjšine po različni stopnji zaščite.

Na plenarni seji so predstavniki slovenske manjšine seznanili ostale člane s skupnim dokumentom, v katerem ugotavljajo, da se bistvena nesoglasja niso odpravila, zaradi česar tudi menijo, da je delo posebne vladne komisije zaključeno. Naloga vlade je, da na osnovi zapisnikov triletnega dela komisije, iz katerih so jasno razvidne zahteve slovenske narodne manjšine, sestavi zakonski osnutek in ga predloži v razpravo parlamentu.

Kot so nam sporočili, se torkove plenarne seje niso udeležili predstavniki nekaterih vladnih strank, zlasti Krščanske demokracije, predstavniki vlade in sam predsednik komisije prof. Cassandro pa so vztrajali, da se mora plenarno zasedanje nadaljevati. V ta namen so predlagali, naj bi komisija ponovno zasedala 17., 18. in 19. decembra in tedaj dejansko tudi zaključila dela.

Spričo vsega tega je jasno, da se bodo prizadevanja za zakonsko zaščito slovenske manjšine morala nadaljevati, kajti pri tem je odločilnega pomena vsebina zaščite in prav o tem se morajo čimprej jasno izreči predvsem predstavniki vladnih strank s Krščansko demokracijo na čelu.

—o—

SLOVENSKI KLUB v Trstu
Ulica sv. Frančiška št. 20/II
v torek, 9. decembra, ob 20.30

VEROVANJA IN MITI SLOVENCEV

O tem nam bo govorila **Alenka Goljevšček**, ki je na novo pregledala in razbrala »poganske« prvine v slovenskih ljudskih pesmih in marsikaj prevrednotila glede na naše tradicionalno vedenje.

Z besedili bo ponazarjala predavanje igralka SSG **Mira Sardoč**.

Telesna višina slovenskega prebivalstva

(Nadaljevanje s 3. strani)

nemško govorečih deželah Avstrije. Statistične podatke so sestavljali na osnovi merjenj in pregledov rekrutov.

Tudi v Italiji so vojaške oblasti tiste, ki sestavljajo take statistike. Iz njih je razvidno, da so najvišje rasti rekruti iz naše dežele, t.j. iz Furlanije-Juljske krajine, in upravičeno se lahko sklepa, da je pripisati to v največji meri dejstvu, da je prebivalstvo v naši deželi bodisi slovensko, bodisi močno mešano s Slovenci, kjer je v več kot 1400 letih prihajalo do neprestanega mešanja med Slovenci in ostalim prebival-

Vzdolž meje med Jordanijo in Sirijo še vedno vlada velika napetost, kajti na jordanški strani je zbranih kakih 20 tisoč vojakov in več stotin tankov ter oklopnih vozil, na sirski strani pa kakih 50 tisoč vojakov in nad tisoč tankov. Sirska vlada postavlja dva pogoja za odpravo napetosti med obema državama. Jordanska vlada bi morala prekiniti dobavo pomoči takoimenovani »islamski bratovščini« in bi morala hkrati opustiti zamisel, da bi lahko postala glasnik Palestincev na morebitnih pogajanjih za ureditev položaja na Bližnjem vzhodu. Tako so sporočili predstavniki sirske vlade posebnemu odposlancu saudskega kralja Haleda, ki skuša posredovati v sporu med Sirijo in Jordanijo.

—o—

USODA AMERIŠKIH TALCEV

Podtajnik v ameriškem zunanjem ministertvu Warren Christopher je prispel v Alžir, kjer je alžirskemu zunanjemu ministru Mohamedu Beniahiju izročil zadnji odgovor ameriške vlade v zvezi s pogoji, ki so jih teheranske oblasti bile postavile za osvoboditev 52 ameriških talcev. Kot znano, v tej zadevi Alžirija posreduje med Washingtonu in Teheranom.

Medtem je glasnik iraškega glavnega stana vojske izjavil, kako iraška vojska čaka le na ukaz vlade, da sproži zadnjo ofenzivo proti iranskim mestom Abadan, Džeful in Ahvaz. Gre za tri glavna središča iranskega Kuzestana. To pomeni, da se bo v kratkem hudo zostril položaj vzdolž iransko-iraške meje.

IZDATKI V OBRAMBNE NAMENE

V Bruslju so neuradno objavili podatke o izdatkih, ki jih vsaka posamezna država članica Atlantske zveze nameni v obrambne namene. Združene države so leta 1979 potrošile za obrambo 507 dolarjev na prebivalca, Zahodna Nemčija 366, Francija pa 357 dolarjev na prebivalca. Za temi državami pridejo na lestvici, Belgija, Norveška, Nizozemska, Velika Britanija, Danska, Kanada, Italija, Luksemburg in Portugalska. Italija je lani potrošila v obrambne namene 111 dolarjev na prebivalca.

Huda napetost med Sirijo in Jordanijo

ITALIJANSKA ŽIVINOREJA V KRIZI

Italijanski živinorejci imajo na vsako glavo prodane živine 100.000 lir škode. Tudi na področju proizvodnje mleka ni nič boljše, kar med drugim izhaja iz dejstva, da se je samo v Lombardiji v obdobju 1978-79 število krav mlekaric zmanjšalo za 100 tisoč enot. Tako pravi poročilo, ki ga je te dni objavilo Združenje italijanskih živinorejcev. Po mnenju predsednika Združenja pa se bo stanje še poslabšalo, če pristojne oblasti ne bodo sprejele ustreznih ukrepov. 5. decembra bodo italijanski živinorejci priredili množično manifestacijo v Rimu, da bi obrnili pozornost pristojnih oblasti na krizo v italijanski živinoreji.

PROTI POVIŠANJU CENE NAFTE

Združeni arabski emirati izjavljajo, da se ne strinjajo s predlogom, naj se zaradi nestabilnosti na svetovnem energetske tržišču zviša cena surove nafte. Za podražitev bi se morali po mnenju nekaterih držav sporazumeti na zasedanju predstavnikov držav proizvajalk petroleja. Združeni arab-

Poravnajte naročnino!

ski emirati pa pravijo, da trenutno ni pametno podražiti petrolej. Petrolejski minister Združenih arabskih emiratov poziva svoje kolege iz že omenjene organizacije držav izvoznic petroleja, naj odložijo srečanje, ki je bilo svojčas določeno za prvo polovico prihodnjega meseca.

—o—

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE - TRST
Kulturni dom Balkonska dvorana

izven abonmaja

Dacia Maraini
enodejanka

ŽENSKI NA PODEŽELJU
režija BORIS KOBAL

PREMIERA

v petek, 5. decembra ob 20.30

PONOVITVE

v soboto, 6. decembra ob 21.30

v nedeljo, 7. decembra ob 18.00

Zaradi zelo omejenega števila sedežev svetujemo, da si vnaprej poskrbite rezervacije.

Predstava traja 1 uro 15 minut. — Rezervacija vstopnic vsak delavnik od 10. do 12. ure in eno uro pred pričetkom predstave pri blagajni Kulturnega doma, ulica Petronio 4 - Telefon 734-265.

MOSOLIMPIADA 80

0000 SAŠA RUDOLF 0000000000 11 0000

Olimpijsko naselje, 17.7.1980

Po teh prvih dneh pohajkovanja po olimpijski Moskvi je že skrajni čas, da si ogledam olimpijsko naselje, ki so ga zgradili v predmestju, daleč za osrednjim Leninovim stadionom in univerzitetnim mestecem Lužniki. Da je bil celotni okoliš nalašč zgrajen, dokazuje tudi dejstvo, da nas avtobus pelje po popolnoma na novo asfaltiranih cestah brez kameinja, lukenj in tankovskih brazd, ki jih je na ostalih moskovskih cestah in ulicah v nedogled.

V avtobusu se peljem s Franekom Trefalom, reporterjem ljubljanskega Radia in nekdanjim filmskim igralcem. Toda časi, ko je nastopal v znanem slovenskem povojnem filmu »Vesna«, so že daleč za nami; Franek je zdaj najboljši slovenski poznavalec plavalnih športov.

Čeprav se peljemo že dobre pol ure, v avtobusu nikakor ni dolg čas. V pogovor s Franekom se vplete škotski reporter, ki mi je na videz znan iz hotela Maipù v istoimenski ulici v Buenos Airesu. Beseda da besedo in končno se oba prepričava, da najino poznanstvo datira v leto 1978, argentinski Mundial. Škotska reprezentanca je bila na svetovnem nogometnem prvenstvu izločena že v četrtfinalu in so se tako nogometaši kot reporterji predčasno vrnili v domovino, kljub temu pa je ostal njihov postanek v hotelu Maipù nepozaben. Na predvečer odhoda so pripravili pravo škotsko veselico ob potokih viskija s tipičnimi narodnimi nošami, nagubanimi krili in glasbo, čeprav le iz gramofonskih plošč.

Nekaj sto metrov pred olimpijskim naseljem je končna postaja našega avtobusa, zato nas čaka krajši izlet v sončnem, vendar hladnem jutru. Pri dobro zastraženem vhodu je dolga vrsta kolegov, ki čakajo na zamenjavo akreditacijske listine s posebno prepustnico.

Naselje je obdano s trimetrsko ograjo in bodečo žico, na vsakih 50 metrov stražnik z naperjenim »kalašnikovom«, brzostrelko, ki jo Afganistanci dobro poznajo.

S prepustnico, ki je bingljala okrog vratu, opravimo običajne mataldetektorske preglede in se odpravimo do mednarodnega dela, kjer so samopostrežne restavracije za športnike in spremljevalce, trgovine tako za rublje kot dolarje, brivnice, pošta, zdravniške ambulante in vse, kar taka množica potrebuje.

Za ogled stolpnic, kjer stanujejo športniki, je potrebna dodatna prepustnica, ki jo je zelo težko dobiti. Večji nacionalni olimpijski odbori — torej tisti, ki sodelujejo na igrah z več sto tekmovalci — imajo na razpolago le po 6 dnevni prepustnic za tisk.

V gneči kolegov ostaneva za trenutek sama s škotskim reporterjem, ki mi pove, da ima zmenjen sestanek s predstavnikom afganistanskega olimpijskega odbora.

Seveda me žene radovednost, da bi osebno spoznal predsednika afganistanskega olimpijskega odbora inženirja Hameda Nasirja. In res naju čaka v samopostrežni restavraciji skupno s trenerjem boksarske reprezentance Mohamedom Salehom. Še preden se dobro predstaviva, nama prijazni Mohamed potisne

v roko drobne knjižice z govori predsednika Babraka Karmala.

Predsednik Nasir, na videz kaže okrog 40 let, skoraj povsem plešast z drobnimi temnimi brčicami, nosi sivo obleko in vinsko rdečo srajco. Poleg njega sedi mlajši sobesednik, ki nam ga predstavijo kot Jamala, vendar ne bo do konca razgovora zinil besedice, čeprav bo vse pozorno poslušal. Le težko se ubranim suma, da gre za političnega komisarja.

Nasir, ki še ni dokončal zajtrka, naju vljudno prosi, naj počakava z vprašanji, dokler ne konča malice. Priznati je treba, da ima predsednik izreden tek, saj kot za stavo pospravi pol ducata ocvrtih jajc in praženih klobasic.

Začetni pogovor je potekal v angleščini. Ko pa je Nasir končal z zajtrkom in ko naj bi se pričel intervju, naju vpraša, če nimava ruskega prevajalca, češ da ruščino od tujih jezikov najbolje obvlada. Pod silo razmer se zmenimo za francoščino, ki bi jo pravi Parižan verjetno sploh ne razumel. Vse bolj je naš razgovor podoben quebeški francoščini, ki je prava mešanica stare francoščine z angleščino.

— Ma prou vse sreče jemajo ti naši trapoleri! Pole ke je biu ceu hudič zastran sleparij (jn morbet še kej hujšega) ses petrolejm jn je postajalo nevarno, de bo še kašna velika glava šla v pržon, je pršu potres ku naročen. Taku zdej ledje ne bace-lirajo več ses škandali zastran petrolja jn vsi mislejo samo na potres.

— E ja! Zdej moremo spet vsi združeno pomagat ledem, ke so zgebili vse jn ne smemo več tolko mislet na pasane sleparije ma samo pomagat, nabirat jn delat.

— Ma narbol smešno je pej tu, de se vsi jezijo, ke ni blo precj ta prave organizacije za pomagat. Jn vsi se jezijo, ministri, sekretarji od strank, precedniki jn vse ta velike glave, de kaku tu, de taku slabo vse funkcionira.

— Znaš, vsi se radi nardijo lepe, de kaku jem je žou, de pomuč ne funkcionira kej bulše. Ma nobeden ne povej k a d u je kriv. Samo govorijo, de be moglo bet taku, de

Kljub vsem tem jezikovnim zapletljajem čez nekaj časa spoznamo, da se razumemo in da bo razgovor mogoč. Jamal je medtem nekaj pobrskal po nabito polni torbi in zamomljal v gumbnico na suknjičevem ovratniku, kjer ima dokaj nenavadno značko. Naš razgovor torej ne bo potekal v prazno, ostala bo sled na magnetofonskem traku.

(Dalje)

GOSPODARSKO SODELOVANJE MED ITALIJO IN JUGOSLAVIJO

V Milanu se je v sredo pričelo pomembno zasedanje, ki je posvečeno nadaljnjemu razvoju gospodarskega sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo. Zasedanje prireja italijansko-jugoslovanska trgovinska zbornica v Milanu v sodelovanju z jugoslovansko-italijansko trgovinsko zbornico v Beogradu.

Gospodarski izvedenci razpravljajo o dolgoročnem proizvodnem, tehničnem in trgovinskem sodelovanju, o tehnoloških izmenjavah ter o skupnih finančnih naložbah in skupnih gospodarskih pobudah v Jugoslaviji in tujini.

Uvodni nagovor sta imela predsednik Italjuga Enrico Zuccoli in predsednik Jugitala Ivica Gudeljčević.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »Novi list« ■ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ■ Odgovorni urednik: Drago Legiša ■ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 772151

tu se ni nardilo, de be bli mogli mislet prej, ma nobeden ne povej, kadu be biu mogu mislet prej, kadu be biu mogu naredet. Jn taku zgledajo vsi forte kókoli, zatu ke se jem taku smilejo bogi ledje.

— Ma ja, ja. Vsaka reč konča u anmi kupi čakol. Glih taku ku tista globalna zaščita za Slovence. Kolko let nam skori vsi dajejo ražon: »de ja, de je treba nekej naredet, de tu je kulturno, de tu je demokratično« jn taku naprej. Jn pole — ku zakleto — ni videt nikjer neč. Katerga leta je blo tisto, ke je šla ana velika naša delegacija h Colomboti?

— E, sm vre pozabu. Narbrž je pozabu na tisto avdijenco tudi Colombo. Ma kar se tiče tega potresa, be jest reku, de se ne bo končalo samo z anem kupam čakol. Zatu ke so še brihtni ledje na sveti, ke znajo vsako reč, še posebno katastrofe, obrnt u svoje dobro. Samo premisli kolko rulotov, kolko vse sort štrac, kolko barak jn šulnov jn živeža jn vse sorte bo pršlo s celga sveta; sez Amerike, sez Francije, Jugoslavije, Nemčije jn taku naprej. Bo pršlo ane robe jn anga dnarja, anga dnarja na kupe. Jn kamer pride an velek kup, je ku nalašč, de se po poti kej zgebi. Kadu bo vse tu kontrolirau?

— Kaku moreš bet taku žleht, de misleš zmiram samo slabo?

— Ma Jakec moj dragi, sej je blo glih u terek u časniki, de so po poti ukradli ceu kamjon robe od Rdečega križa. Ani lumpje so se prežentirali ku funkcionarji za pomuč potresencam jn odnesli vso robo. Časnik pej ni povedau, al so ukradli tudi kamjon ali samo robo. Videš, taku je ta stvar. Jn taku je zmiram blo jn bo.

— Ja, ja, tašna je tradicija. Jn narodne šege jn običaje je treba spoštovat.

— Taku je.